

Мамандық бойынша типтік тағылымдама оқу бағдарламасының құрылымы
Жалпы медициналық тәжірибе

Оқуды аяқтағаннан кейін жалпы тәжірибе дәрігері біліктілігі беріледі (амбулаториялық-емханалық ұйымдар және ауылдық жерлерде, соның ішінде аудан орталықтарында, сондай-ақ қалалық типтегі елді мекендерде орналасқан ұйымдар үшін)

Тауар нөмірі	Пәндердің (модульдердің) атауы	Кредиттер саны
1	Негізгі пәндер циклі	66
1)	Қажетті компонент	60
	Жалпы медициналық тәжірибе модулі	60
2)	Таңдау компоненті	6
2	Қорытынды сертификаттау	4
	Барлығы:	70

Стандартты оқу бағдарламасының мазмұны
«Жалпы медициналық тәжірибе» мамандығы бойынша типтік интернатура оқу бағдарламасының құрылымы

Оқуды аяқтағаннан кейін жалпы тәжірибе дәрігері біліктілігі беріледі (амбулаториялық-емханалық ұйымдар және ауылдық жерлерде, соның ішінде аудан орталықтарында, сондай-ақ қалалық типтегі елді мекендерде орналасқан ұйымдар үшін)

Тауар нөмірі	Пәндердің (модульдердің) атауы	Кредиттер саны
1	Негізгі пәндер циклі	66
1)	Қажетті компонент	60
	Жалпы медициналық тәжірибе модулі	60
2)	Таңдау компоненті	6
2	Қорытынды сертификаттау	4
	Барлығы:	70

Стандартты оқу бағдарламасының мазмұны

Жоқ	Диагноз қою және емдеуге жататын ең көп таралған аурулар мен жағдайлардың тізімі
1.	Қоғамдастықтан тыс пневмония
2.	Бронх демікпесі
3.	Жедел бронхит, жедел респираторлық инфекциялар, жедел респираторлық вирустық инфекциялар
4.	ӨСОА
5.	ЖИА (тұрақсыз стенокардия, миокард инфарктісі, кенеттен қайтыс болу).
6.	Артериялық гипертензия
7.	Созылмалы жүрек жеткіліксіздігі
8.	Созылмалы ишемиялық жүрек ауруы (тұрақты стенокардия, үнсіз миокард

	ишемиясы, микроваскулярлық стенокардия).
9.	Ритм мен өткізгіштіктің бұзылуы
10.	Асқазан-өңеш рефлюкс ауруы, созылмалы гастрит, ішектің ісінуінің бұзылуы
11.	Асқазан жарасы және он екі елі ішек жарасы
12.	Созылмалы холецистит
13.	Созылмалы панкреатит
14.	В, С, D вирустық гепатиттері (амбулаториялық кезеңде ерте диагностикалау және емдеу).
15.	Метаболизммен байланысты бауыр ауруы (МАLD, бауыр стеатозы), алкогольдік бауыр ауруы, бауырдың уытты зақымдануы, бауыр фиброзы және циррозы (бастапқы медициналық-санитарлық көмек деңгейінде ерте диагностикалау және емдеу)
16.	Жедел ревматикалық қызба және созылмалы ревматикалық жүрек ауруы.
17.	Ревматоидты артрит.
18.	Остеоартрит
19.	Подагра
20.	Остеопороз
21.	Қант диабеті
22.	Семіздік, метаболикалық синдром
23.	Диффузды улы зоб
24.	Гипотиреоз
25.	Зәр шығару жолдарының инфекциялары
26.	Созылмалы бүйрек ауруы
27.	Созылмалы біріншілік гломерулонефрит
28.	Тубулоинтерстициалды нефрит
29.	Темір тапшылығы анемиясы
30.	В12 тапшылығы анемиясы
31.	Фолий тапшылығы анемиясы
32.	Жедел лейкопения (амбулаториялық кезеңде ерте диагностикалау және емдеу)
33.	Созылмалы лимфоцитарлық лейкопения (ерте диагностика және амбулаториялық емдеу)
34.	Жүктілік
35.	Ерте токсикоз
36.	Гестациялық гипертензия
37.	ІМCІ бағдарламасы: жалпы қауіп белгілері, шұғыл және басым белгілер, сондай-ақ ІМCІ бағдарламасын пайдаланып баланың жағдайын бағалау . 0-ден 2 айға дейінгі және 2 айдан 5 жасқа дейінгі балаларға күтім жасау.
38.	Вакцинация. Ұлттық иммундау кестесі
39.	Бастапқы медициналық-санитарлық көмек деңгейіндегі UPMP
40.	Дұрыс тамақтанбау (MN)
41.	D дәрумені жетіспеушілігінен туындаған рахит
42.	Балалардағы темір тапшылығы анемиясы
43.	Атопиялық дерматит (ерте диагностикалау және амбулаториялық емдеу). Ересектер мен балалардағы анафилактикалық шок.
44.	Балалардағы жедел респираторлық вирустық инфекциялар
45.	Балалардағы жедел ларингит, көмей стенозы
46.	Балалардағы бронхит, обструктивті бронхит, бронхиолит .
47.	Балалардағы қоғамдастықтан тыс пневмония.

48.	Балалардағы асқазан және он екі елі ішек жарасы, ГЭРА, ТІЖ.
49.	Балалардағы өт жолдарының өт шығару функциясының бұзылуы. Холецистит.
50.	Балалардағы іш синдромы. Амбулаториялық емдеу тактикасы
51.	Созылмалы бүйрек ауруы: балалардағы нефротикалық және нефриттік синдромдар.
52.	Балалардағы зәр шығару жолдарының инфекциялары.
53.	Балалардағы қант диабеті (амбулаториялық кезеңде ерте диагностикалау және емдеу).
54.	Панаритиум, паронихия, ірінді тендовагинит, пандактилит. Хирургиялық жұмсақ тіндердің инфекциялары (ерте диагностикалау және амбулаториялық емдеу)
55.	Жоғарғы және төменгі аяқ-қол сүйектерінің сынуы.
56.	Көз жарақаттары. Конъюнктивалық және мөлдір қабықтың бөгде денелері. Көздің соғылуы (ерте диагностика және амбулаториялық емдеу). Глаукома .
57.	Жұтқыншақтағы бөгде денелер. Сыртқы есту жолындағы бөгде денелер. Мұрын қуысындағы бөгде денелер (ерте диагностика және амбулаториялық емдеу).
58.	Жедел зәр шығарудың кідірісі (амбулаториялық кезеңде ерте диагностикалау және емдеу)
59.	Қызылша, қызамық, көкжөтел, дифтерия, паротит инфекциясы
60.	Менингококк инфекциясы
61.	Сальмонеллез
62.	Дизентерия
63.	Стрептококкты аурулар (тонзиллит, скарлатина, респираторлар)
64.	Бастапқы туберкулез
65.	Стафилодермия (фолликулит, фурункул, гидраденит) (амбулаториялық кезеңде ерте диагностикалау және емдеу)
66.	Псориаз (амбулаториялық кезеңде ерте диагностикалау және емдеу)
67.	Сифилис (бастапқы, екіншілік, үшіншілік) (амбулаториялық кезеңде ерте диагностикалау және емдеу)
68.	Гонорея (амбулаториялық кезеңде ерте диагностикалау және емдеу)
69.	Жедел цереброваскулярлық апат (амбулаториялық кезеңде ерте диагностикалау және емдеу)
70.	Созылмалы цереброваскулярлық апат (амбулаториялық кезеңде ерте диагностикалау және емдеу)
71.	Орталық жүйке жүйесінің демиелинизациялық аурулары
72.	Эпилепсия және эпилепсиялық синдромдар
73.	Депрессиялық бұзылулар
74.	Деменция
75.	Суицидологиядағы негізгі мәселелер , суицид қаупін бағалау (ересектер, жасөспірімдер, балалар)
76.	Психоактивті заттарды қолданумен байланысты психикалық және мінез-құлқ бұзылыстары
77.	Тәуелділік тудырмайтын заттарды теріс пайдалану
78.	Органикалық, соның ішінде симптоматикалық, психикалық бұзылулар (деменция, делирий, зақымданумен, мидың дисфункциясымен немесе физикалық аурумен байланысты басқа психикалық бұзылулар)
79.	Инволюциялық психикалық бұзылулар
80.	Соматоформ бұзылыстары
81.	Ақыл-ой кемістігі
82.	Балалық және жасөспірімдік кезеңдегі органикалық психикалық бұзылулар
83.	Балалардағы аутизм спектрінің бұзылыстары (АСП).

84.	Психикалық дамудың бұзылыстары
85.	Балалық және жасөспірімдік кезеңдегі мінез-құлық бұзылыстары
86.	Өкпе рагы. Онкоагуляциялық сезімталдық
87.	Асқазан қатерлі ісігі. Онкоагуляцияға сезімталдық
88.	Тоқ ішек қатерлі ісігін скринингтеу
89.	Әйел жыныс мүшелерінің полиптері. Гинекологиялық қатерлі ісік. Жатыр мойны қатерлі ісігін скринингтеу.
90.	Қатерсіз сүт безі дисплазиясы. Сүт безі қатерлі ісігі. Скрининг
91.	Қатерсіз қуық асты безінің гиперплазиясы
92.	Балалар мен ересектерде гельминтикалық инвазиялар.
93.	Балалар мен ересектерде АИТВ инфекциясы
94.	Жаңа туған нәрестелердегі сепсис және менингит, алғашқы бағалау және ауруханаға жатқызуға жолдама
95.	Гипертермия және құрысу синдромы. Амбулаториялық емдеу.

Тәжірибелік дағдылар, манипуляциялар, процедуралар

Жоқ	Операция / процедура / техника	Даму деңгейі
Жалпы тәжірибе дәрігерінің жұмысын ұйымдастыру		
1.	Бастапқы медициналық-санитарлық көмек мекемелерінің құрылымы. Бастапқы медициналық-санитарлық көмектің нормативтік-құқықтық базасы. Халыққа алғашқы медициналық-санитарлық көмек көрсетудің қағидаттары мен ережелері. Амбулаториялық жағдайда халықтың әртүрлі санаттарына медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру.	4
2.	Міндетті медициналық сақтандыру (ММК) және Тегін медициналық көмектің мемлекеттік қоры (ТМКҚ) пакеттерімен және бастапқы медициналық-санитарлық көмек деңгейіндегі электрондық тізілімдермен жұмыс істеу. Денсаулық сақтауда ақпараттық жүйелерді пайдалану. "Интеграцияланған медициналық ақпараттық жүйе"	4
3.	Медициналық тәжірибеде ең көп таралған аурулары бар науқастарды динамикалық бақылау жүргізу (аурудың сатысын анықтау алгоритмі, асқынулардың, қайталанулардың алдын алу, диспансерлік науқастарды жоспарлы емдеудің тиімділігін талдау, демеуші терапия режимін анықтай отырып, динамикалық бақылау бағдарламасын әзірлеу, қалпына келтіру емінің нәтижелерін бақылау). Созылмалы жұқпалы емес ауруларды (СЖЖА) басқару бағдарламасының ұйымдастырушылық аспектілері. Профилактикалық кеңес беру. Бастапқы медициналық-санитарлық көмек деңгейінде СЖЖА бар науқастарға көмек көрсетуді ұйымдастыру.	3.4
4.	Бастапқы медициналық-санитарлық көмек деңгейінде балалар мен ересектерге профилактикалық көмекті ұйымдастыру. Балалар мен ересектерді скринингтік тексерулер (заңнамалық база, ұйымдастыру және іске асыру, мониторинг)	4
5.	Уақытша мүгедектікті бағалауды ұйымдастыру және жүргізу. Тұрақты мүгедектікті бағалауды ұйымдастыру. Пациенттерді медициналық-әлеуметтік сараптамаға (МӘС) тіркеу және	3.4

	жолдау ережелері	
	Бастапқы медициналық-санитарлық көмек ұйымдарында бухгалтерлік есеп және есеп беру құжаттамасын жүргізу	
6.	Ауру демалысы нысандарын толтыру, уақытша еңбекке жарамсыздықты растайтын құжаттар, вакцинация жазбаларын толтыру, тестілеуге жолдама беру, стационарлық емдеуге, курорттық емдеуге жолдама беру және т.б. KMIS арқылы ауруханаға жатқызуға жолдамалар жасау, KDU-ға жолдамалар беру, дәрі-дәрмектерге рецепттер беру	4
	Жалпы тәжірибе дәрігерлерінің клиникалық тәжірибесіндегі дәлелді медицина	
7.	Жалпы тәжірибедегі медициналық (клиникалық) аудитті ұйымдастыру, жүргізу және бағалау негіздері	1
8.	Дәлелді клиникалық тәжірибе нұсқауларын (ДКН) әзірлеу процесі	1
9.	Пациенттің клиникалық мәселесін сұрақта тұжырымдау, тиісті дерекқорлардан дәлелдер іздеу және алынған деректердің өз тәжірибесінде қолданылуын талдау	3
	Бастапқы медициналық-санитарлық көмек көрсету мекемелерінде медициналық көмек көрсету принциптері	
10.	Жүкті әйелдерді, жасөспірімдерді, балаларды және егде жастағы науқастарды олардың ерекшеліктерін ескере отырып басқару	3.4
11.	Жүкті әйелдерді босануға дейінгі күтім, физиологиялық жүктілікті басқару, босануға психоәлеуметтік дайындық, ДДСҰ ұсыныстарына сәйкес емшек сүтімен емізуге дайындық, отбасын жоспарлау мәселелері, контрацепция, бедеулік, сүт безі қатерлі ісігінің алдын алу, этика, психология, отбасылық өмірдің медициналық-генетикалық және медициналық-жыныстық аспектілері бойынша кеңестер, контрацепция	3.4
12.	Жас балаларды тамақтандыру (емшек сүтімен тамақтандыру, қосымша тамақтандыру), психоәлеуметтік даму, шынықтыру, балаларды мектепке дейінгі мекемелерге, мектепке дайындау және кәсіби бағдар беру мәселелері бойынша консультациялар	4
13.	Тыныс алу, қан айналымы, асқазан-ішек, зәр шығару, қан түзу және эндокриндік жүйелердің зақымдану синдромдары бар амбулаториялық жағдайда ересектер мен балаларды рационалды дифференциалды диагностикалау, басқару тактикасы және динамикалық бақылау алгоритмі	4
	Ауруханаға дейінгі кезеңде жедел және шұғыл медициналық көмек көрсету	
14.	Трахеотомия, трахеостомия ,	1.2
15.	ЭКГ интерпретациясы, асқазанды шаю, саусақпен тік ішек тексеруі, қуық асты безін саусақпен тексеру, қуық катетеризациясы	3.4
16.	ЭКГ жазу, шыңдық ағынды өлшеу	4
	Бастапқы медициналық-санитарлық көмек деңгейіндегі ішкі аурулар	
17.	Барлық жас топтарында ішкі ағзалардың ең көп таралған ауруларын диагностикалау, емдеу және алдын алу, шұғыл жағдайларды ерте диагностикалау және дәлелді медицинаға негізделген көмек көрсету	
	Жөтел	

18.	Бронх демікпесі, бронхиолит , тонзиллит, аденоидит , көкжөтел	3
19.	Тыныс алу жүйесінің ісіктері, гастроэзофагеальды рефлюкс ауруы, пневмония, созылмалы обструктивті өкпе ауруы, өкпе абсцесі, бронхоэктазия, туберкулез, жүрек жеткіліксіздігі	3.4
20.	Пароксизмальды жөтел кезінде ауруханаға дейінгі кезеңде шұғыл және шұғыл көмек көрсету	3.4
Артериялық гипертензия		
21.	Маңызды артериялық гипертензия	3.4
22.	Бүйрек үсті безінің аденокарциномасы , феохромоцитома	2.3
23.	глюкокортикоидтардың гиперсекрециясы (Иценко- Кушинг синдромы , Кушинг синдромы), кортикостероидты препараттарды , контрацептивтерді қабылдау , бүйрек артерияларының атеросклерозы, поликистозды және басқа да туа біткен бүйрек аномалиялары, қалқанша безі гормондарының гиперсекрециясы	2.3
Кеудедегі ауырсыну		
24.	Митральды қақпақшаның пролапсы, құрғақ плеврит	2
25.	Миокардит және кардиомиопатия , ревматикалық кардит, климактериялық кардиомиопатия , рефлюкс эзофагиті, асқазан жарасы, холецистит, панкреатит, жарылған аорта аневризмасы	3
26.	Миокард инфарктісі, нейроциркуляторлық дистония, кеуде омыртқасының остеохондрозы, зостер герпес, пневмоторакс, диссекциялық аорта аневризмасы, стенокардия, өкпе эмболиясы	3.4
27.	Кеудедегі ауырсыну кезінде ауруханаға дейінгі кезеңде шұғыл және шұғыл көмек көрсету	3.4
Созылмалы жүрек жеткіліксіздігі		
28.	Тоқырау кардиомиопатия	1
29.	Өкпе қақпақшасының жеткіліксіздігі, жүрекше пердесінің ақауы, митральды жеткіліксіздік, митральды стеноз, қолқа стенозы, өкпе артериясының стенозы, үш жармалы қақпақшаның жеткіліксіздігі, үш жармалы қақпақшаның стенозы, қолқа жеткіліксіздігі, миокардит	3
30.	Инфаркттан кейінгі кардиосклероз, созылмалы өкпе жүрек ауруы	3.4
31.	Жедел жүрек жеткіліксіздігінің ауруханаға дейінгі кезеңінде шұғыл және шұғыл көмек көрсету	3.4
Лимфа түйіндерінің ұлғаюы		
32.	ЖИТС, мерез	2
33.	Жүйелік қызыл жегі	3
34.	Туберкулезді лимфаденит, саркоидоз , созылмалы лимфоцитарлық лейкемия , Т- лимфоциттік лейкемия, жедел лимфобластты лейкемия, жедел миелоидты лейкемия, қатерлі ісіктің лимфа түйіндеріне метастаздануы	2.3
Ісіну		
35.	Жүрек жеткіліксіздігі, өкпе жүрек жеткіліксіздігі, нефротикалық синдром, бүйрек жеткіліксіздігі, диабеттік нефропатия, Квинке ісінуі	3.4
Асцит		
36.	Туберкулезді перитонит	1.2

37.	Бауыр ісіктері, қатерлі ісік метастаздары, бауыр циррозы, нефротикалық синдром, жүрек жеткіліксіздігі	3.4
Аритмиялар		
38.	Вольф-Паркинсон-Уайт синдромы, жүрекше-қарынша өткізгіштігінің кідірісі	1
39.	Жүрекше экстрасистолия, суправентрикулярлық тахикардия	3
40.	Жүрекшелердің дірілдеу және фибрилляциясы, синус аритмиясы, қарыншалық экстрасистолия	3.4
41.	Өмірге қауіп төндіретін аритмиялар кезінде ауруханаға дейінгі кезеңде шұғыл және шұғыл көмек көрсету	3.4
Жүрек шуылдары		
42.	Ашық артериалды түтікпен, артериовенозды аневризмамен систолалық шуыл	2.3
43.	Аорта атеросклерозы, митральды қақпақша жеткіліксіздігі, үш жармалы қақпақша жеткіліксіздігі, аорта стенозы, митральды стеноз, өкпе артериясының стенозы	3.4
Қысқа мерзімді сана жоғалту		
44.	Қозғалмалы ісіктермен ірі көктамырлардың қысылуы, қан ағымының механикалық бітелуі, ұсақ ұстамалар, ми шайқалуы, истерия, аорта аневризмасын бөлшектеу	2.3
45.	Қысқа мерзімді есінен тану жағдайында ауруханаға дейінгі кезеңде шұғыл және шұғыл көмек көрсету	2.3
Өкпе гипертензиясы		
46.	Бастапқы өкпе гипертензиясы	2.3
47.	Өкпе артериясының ұсақ тармақтарының эмболиясы, екіншілік өкпе гипертензиясы	2.3
48.	Өкпе эмболиясы кезінде ауруханаға дейінгі кезеңде шұғыл және шұғыл көмек көрсету	2.3
Белгісіз шығу тегі бар қызба		
49.	Субфрениялық абсцесс, бауыр асты абсцесі	2
50.	Ісік генезді қызба (бүйрек ісіктері, бауыр ісіктері, лимфогранулематоз, лимфосаркома және т.б.), паранефрит, жүйелі қызыл жегі, түйін периартериит, іш сүзегі, Крон ауруы	3
51.	Менингококкты сепсис, безгек, холангит және бауыр абсцесі, іріңді бронхоэктазия, туберкулез, бруцеллез, пиелонефрит, жедел ревматикалық қызба, ревматоидты артрит, қан және қан түзу мүшелерінің аурулары, тиреотоксикоз, созылмалы гепатит және бауыр циррозы, дәрілік қызба, сепсис, балалар инфекциялары	2.3
Анемия		
52.	Гемоглобинопатиялар, диетадағы ақуыздың жетіспеушілігі немесе асқазан-ішек жолы арқылы ақуыздың жоғалуының жоғарылауы	1.2
53.	В12 дәрумені мен фолий қышқылының жетіспеушілігі немесе метаболикалық бұзылулар, транскобаламин II жетіспеушілігі, тұқым қуалайтын гемолитикалық анемия, апластикалық және гипопластикалық анемия, жүре пайда болған гемолитикалық анемия, тұқым қуалайтын гемолитикалық анемия	3
54.	Жедел және созылмалы темір тапшылығы анемиясы	3.4

Іштің ауыруы		
55.	Хирургиялық, терапиялық, гинекологиялық, урологиялық бақылауды немесе емдеуді қажет ететін ең көп таралған аурулардың дифференциалды диагностикасы	3
Сарғаю		
56.	Ферменттік бұзылулар (глюкоза-6- фосфатдегидрогеназа , пируваткиназа , глутатионредуктаза тапшылығы және т.б.), гемоглобинопатиялар , мембранопатия , орақ жасушалы анемия, талассемия, микросфероцитоз және т.б. (овалцитоз , акантоцитоз , стоматоцитоз), пароксизмальды түнгі гемоглобинурия, конституционалды сарғаю (Дубин -Джонсон синдромы, Ротор синдромы), Гилберт синдромы , Криглер - Наяр синдромы , Люси -Дрисколл синдромы және басқа гемолитикалық емес сарғаю, бауыр артериясының аневризмасы, лимфогрануломатоз және т.б.	1
57.	Сары қызба, бактериялық гепатит (лептоспироз, иерсиниоз), протозойлық гепатит (токсоплазмоз, описторхоз , фасциолаз), он екі елі ішектің ісіктері және дивертикулалары	1.2
58.	Иммундық гемолитикалық анемия, тұқым қуалайтын (туа біткен) гемолитикалық анемия, химиялық зақымдану, гемолитикалық улармен, қорғасынмен, ауыр металдармен, органикалық қышқылдармен, паразиттермен (безгек және т.б.), бауыр эхинококкозы, өт жолдарының ісіктері және бітелуі	2.3
59.	Вирустық гепатит А, В, С, D, Е, инфекциялық мононуклеоз, уытты, дәрілік, алкогольдік гепатит, бауыршілік холестаз және бауырдың бастапқы билиарлы циррозы, бауырдың бастапқы қатерлі ісігі, жүкті әйелдердің сарғаюы, ұйқы безі басының ұлғаюы (қатерлі ісік, панкреатит), холелитиаз	2.3
Эндокриндік синдромдар		
60.	Гипогонадизм , ерте жыныстық жетілу синдромы, соматогенді ергежейлілік, акромегалия, пльорегландулярлық жетіспеушілік, АДН гиперсекреция синдромы, біріншілік гиперальдостеронизм , Педжет ауруы , біріншілік гиперпаратиреоз , гиперкальциемия , гипокальциемия және т.б.	1.2
61.	Қалқанша безінің қатерлі ісігі, қант диабеті инсипидус, Кушинг ауруы , акромегалия, гиперпролактинемия , гипопитуитаризм , гипофиз ісіктері, бүйрек үсті безінің жеткіліксіздігі, феохромоцитома	2.3
62.	Қант диабеті, семіздік, диффузды уытты зоб, гипотиреоз, эндемиялық зоб, тиреоидит , остеопороз, Кушинг синдромы , аменорея, гирсутизм, ерте жыныстық жетілу, еркектік гипогонадизм , бедеулік, менопауза	2.3
63.	Нефропатияны, ретинопатияны , диабеттік табанды ерте диагностикалау және алдын алу, науқастарды медициналық оңалту, инсулин дозасын есептеу	2.3
64.	Диабет мектебінде пациенттерге тамақтану ережелері, гликемияны анықтау, инсулинді қолдану және оны енгізу әдістері туралы оқыту	3
65.	Диабеттік кома кезінде ауруханаға дейінгі кезеңде шұғыл және шұғыл көмек көрсету : кетоацидоздық , гиперосмолярлық , сүт	1.2

	қышқылды , гипогликемиялық , тиреотоксикалық криз, бүйрек үсті безінің кризі, жедел бүйрек үсті безінің жеткіліксіздігі	
66.	Қалқанша безін пальпациялау, дене салмағының индексін есептеу	4
Диарея		
67.	Ішектің қабыну ауруларымен байланысты диарея, ісік аурулары, ферментопатиялар, іш қуысына жасалған операциядан кейінгі диарея, эндокриндік аурулармен байланысты диарея, тамырлы ішек ауруларымен байланысты диарея	2.3
68.	Функционалды диарея, жұқпалы диарея, дәрілік диарея, экзокринді ұйқы безінің жеткіліксіздігінен туындаған диарея	3.4
Іш қату		
69.	Орталық жүйке жүйесінің аурулары, перифериялық жүйке жүйесінің аурулары, эндокриндік жүйенің аурулары	2
70.	Тоқ ішек аурулары, зат алмасу бұзылыстары, тік ішек аурулары, әдеттегі іш қату, жүкті әйелдердегі іш қату, дәрілік іш қату	2.3
Ішкі аурулар клиникасында жиі кездесетін патологияларды зерттеудің зертханалық және аспаптық әдістері		
71.	Гемодинамикалық параметрлер (жүрек индексі, сол жақ қарыншаның лақтыру фракциясы)	2
72.	Бронходилататор сынағы	3
73.	Кеуде қуысы мүшелерін визуалды тексеру деректерін интерпретациялау, сыртқы тыныс алу функциясын зерттеу деректерін интерпретациялау - спирометрия, пикфлоуметрия , өкпе патологиясы бар науқастағы зертханалық әдістердің нәтижелері (гемограмма, биохимиялық талдау), қақырық пен риноцитограмма зерттеулерінің нәтижелерін интерпретациялау , плевра эффузиясы	3.4
74.	демікпе мен ӨСОА кезінде өлшенген дозалы ингаляторларды, спейсерлерді және небулайзерлерді қолдану , шындық ағынды өлшеу әдістері және FEV1 мониторингі бойынша оқыту	4
75.	Миокард пен эндокардтың қабыну ауруларындағы жедел фазалық параметрлерді интерпретациялау , жалпы және биохимиялық қан анализінің деректерін интерпретациялау: гиперферментемия , гиперлипидемия , гипергликемия, инсулинге төзімділік , электролиттік теңгерімсіздік, гиперлиппротеинемия түрлерін анықтау, көмірсуларға төзімділіктің бұзылуы, натрийуретикалық пептид деңгейінің жоғарылауы, D- димерді анықтау , инфекциялық эндокардит, миокардит, миокард инфарктісі кезіндегі иммунологиялық қан анализінің нәтижелерін интерпретациялау, ишемиялық жүрек ауруында, операция жасалған жүрек ақаулары бар науқастарда, ПКИ және КАЖ кейін, өкпе эмболиясында гемостаз жүйесіндегі бұзылуларды (АҚҚ, АПТТ, плазмалық фибриноген, ПТИ, антиромбин III, тромбоциттердің адгезиясы және агрегациясы, тромбин уақыты, халықаралық қалыпқа келтірілген қатынас) интерпретациялау.	3.4
76.	Бейнелеу деректерін интерпретациялау (коронарлық ангиография , эхокардиография, миокард сцинтиграфиясы , негізгі және шеткергі тамырлардың ультрадыбыстық зерттеуі,	3.4

	МРТ, КТ, іш қуысы мүшелерінің ультрадыбыстық зерттеуі)	
	Жүрек ауруларының ЭКГ диагностикасы	
77.	6 минуттық жүру сынағы	4
78.	Асқазан-ішек жолдарын визуалды тексеру нәтижелерін интерпретациялау: қос контрастты гастроскопия, ирригоскопия, контрастты холецистография, ретроградты холангиопанкреатография, эзофагогастродуоденоскопия, колоноскопия, ректоскопия, ультрадыбыстық зерттеу, құрсақ қуысы мүшелерінің КТ, МРТ нәтижелерін интерпретациялау, вирустық гепатит маркерлерін анықтауға арналған ферменттік иммуноанализ, гепатит вирустарын анықтауға арналған полимеразды тізбекті реакция, асқазанның, он екі елі ішектің, аш және тоқ ішектердің, өт жолдарының функционалдық зерттеу деректерін интерпретациялау, копрология нәтижелері, нәжісті бактериологиялық зерттеу	3.4
79.	Жедел фазалық қабыну өзгерістерінің зертханалық маркерлерін интерпретациялау (қанның жалпы талдауы, CRP және т.б. бойынша), иммунологиялық зерттеу деректерін (аутоиммунды патологияның биомаркерлері) - аутоантиденелер (ANA, анти-ДНК, a-SCL, ANCA, a-RNP, RF, АСРА, a-CL және т.б.), комплемент жүйесін, криоглобулиндерді, МРТ, КТ, ультрадыбыстық зерттеуді, сцинтиграфияны, артроскопияны, буындар мен омыртқаны рентгендік зерттеуді, синовиальды сұйықтықты зерттеу деректерін интерпретациялау	3.4
80.	Көмірсу алмасуын тексеру деректерін интерпретациялау: гликемиялық профиль, глюкозуриялық профиль, гликозилденген гемоглобин, С-пептид, иммунореактивті инсулин, гормоналды статусты тексеру деректері (қалқанша безінің гормондары, бүйрек үсті безінің гормондары, жыныстық гормондар, гипофиздің тропикалық гормондары), эндокриндік жүйенің негізгі синдромдарының зертханалық маркерлері (биохимиялық, ферменттік иммуноанализ), қалқанша безінің, бүйрек үсті безінің, ұйқы безінің және жыныс бездерінің ультрадыбыстық деректерін интерпретациялау, эндокриндік жүйе мүшелерінің визуализация әдістерінен (рентген, МРТ, КТ) алынған деректерді интерпретациялау.	3.4
81.	Зәр анализінің деректерін, бүйрек функциясын зерттеу деректерін, бүйрек жеткіліксіздігінің зертханалық маркерлерін (биохимиялық, электролиттер, гормондар), бүйрек ауруларының негізгі синдромдарын (нефротикалық, нефриттік және т.б.) интерпретациялау, бүйректің иммунологиялық зерттеу деректерін - иммуноглобулиндерді, иммундық кешендер, аутоантиденелер, комплемент жүйесін интерпретациялау, бейнелеу деректерін интерпретациялау (ультрадыбыстық, рентген, МРТ, КТ, ангиография, бүйрек тамырларының доплерлік ультрадыбыстық зерттеуі).	3.4
82.	Қанның жалпы талдауын, гемограмманы, қан биохимиясын (сарысудағы темір деңгейі, ферритин деңгейі, қан сарысуының жалпы темір байланыстыру қабілеті, коагуляция және антикоагуляция жүйелерінің негізгі көрсеткіштерін) түсіндіру	4
	Бастапқы медициналық-санитарлық көмек деңгейіндегі хирургиялық	

аурулар		
83.	Жедел хирургиялық патология кезінде ерте диагностикалау және алғашқы көмек: жедел аппендицит, жедел ішек өтімсіздігі, асқынған асқазан жарасы (қан кету, тесілу, ену, қатерлі ісік, пилорикалық стеноз), жұмсақ тіндердің іріңді процестері, бүйрек коликасы, жедел зәрдің іркілуі	2.3
84.	Панаритиумдардың ашылуы, паронихия, фурункулдардың ашылуы, гидраденит, тері және тері асты абсцесстері	2.3
85.	Жұтқыншақтан, сыртқы есту жолынан және мұрын қуысынан бөгде денелерді диагностикалау және алып тастау	2.3
86.	Көздің зақымдануы және жедел глаукома ұстамасы кезінде ерте диагностика және алғашқы көмек	2.3
87.	цисталгия, крипторхизмді ерте диагностикалау	2.3
88.	Сүйек сынықтары, жарақаттық остеомиелит, шығып кетулер, иықтың әдеттегі шығып кетуі, жалпақ табандық, бұлшықетті тортиколлис, туа біткен маймақ табандық, туа біткен жамбас шығып кетуі және омыртқаның қисаюы кезінде ерте диагностика және алғашқы көмек	2.3
89.	Тамыр аурулары (жедел флеботромбоз және тромбофлебит, артериялық эмболия), геморрой, анальды жарықтар, бурсит, тендовагинит; көгерулер, жаралар, жануарлардың шағуы, үсік шалу, күйіктер кезінде ерте диагностика және алғашқы көмек көрсету	2.3
90.	Төменгі жақтың, иық сүйегінің басының шығуын азайту, түтікшелі сүйектердің, бұғана сүйегінің, омыртқаның сынуы кезінде тасымалдау иммобилизациясы	2.3
91.	Ашық пневмоторакс кезінде ауа өткізбейтін таңғыш салу, керілген пневмоторакс кезінде плевра пункциясын жасау, мұрыннан қан кетуді тоқтату (алдыңғы мұрын тампонадасы)	2.3
92.	Хирургиялық жарадан тігістерді алу, күйік беттерін, инфекцияланған жараларды емдеу, жұмсақ таңғыштарды қолдану	2.3
Бастапқы медициналық-санитарлық көмек деңгейіндегі акушерлік және гинекология		
93.	Жүктіліктің патологиялық ағымын анықтау, экстрагенитальды патология фонындағы жүктілік, түсік тастаудың негізгі себептері және олардың алдын алу, босанғаннан кейінгі қабыну аурулары, жыныстық жолмен берілетін инфекциялар	2.3
94.	Менструальдық дисфункцияны анықтау	3.4
95.	Сыртқы акушерлік тексеру, бимануальды қынаптық тексеру, тік ішек арқылы тексеру, қынаптық гинекологиялық айнаны енгізу, жатыр мойны каналынан жағындыларды тексеру және алу, жүктілікті диагностикалау, жатыр ішілік контрацептивтерді енгізу	2.3
96.	Физиологиялық босануды басқару, босанғаннан кейінгі кезеңді бағалау	2.3
97.	Акушерлік және гинекологияда ауруханаға дейінгі кезеңде шұғыл және шұғыл медициналық көмек көрсету	2.3
Бастапқы медициналық-санитарлық көмек деңгейіндегі балалар аурулары		
98.	Толық мерзімді және шала туған нәрестелердің патологиясы,	3

	ДДСҰ ұсыныстарына сәйкес жаңа туған нәрестелердің ауруларын емдеу	
99.	ДДСҰ бағдарламаларына сәйкес нейропсихикалық және физикалық дамуды бағалау, күтімді ұйымдастыру, дені сау және ауру жас балаларды рационалды тамақтандыру, әртүрлі жастағы балаларды динамикалық бақылау, иммунопрофилактика, вакцинация кестесі	3
100.	Синдромдық тәсілге негізделген балалық шақтың ең көп таралған ауруларын диагностикалау, емдеу және алдын алу: темір тапшылығы анемиясы, жедел респираторлық вирустық инфекциялар, пневмония, туа біткен жүрек ақаулары, зәр шығару жолдарының инфекциялары, гастродуоденит, жедел ревматикалық қызба, жатыршілік инфекция	3.4
101.	Балалық шақтағы ауруларды кешенді басқару (БЖЖЖ) қағидаттарына сәйкес әр түрлі жастағы балаларда шұғыл жағдайларда ерте диагностикалау және алғашқы медициналық көмек көрсету және үйге барудың әмбебап прогрессивті моделі (ҮППМ) қағидатына сәйкес жас балаларды қамқорлыққа алу.	3.4
102.	Педиатрияда ауруханаға дейінгі кезеңде шұғыл және шұғыл медициналық көмек көрсету	3.4
Бастапқы медициналық-санитарлық көмек деңгейінде психиатрия және нашақорлықты емдеу		
103.	Депрессияны, шизофренияны, невроздарды, неврастенияны, әртүрлі соматикалық аурулармен байланысты психоздарды, психопатияны, сексопатологиялық бұзылуларды, алкогольизмді, нашақорлықты, заттарды теріс пайдалануды, геронтологиялық аспектілермен байланысты психикалық бұзылуларды ерте диагностикалау	1.2
104.	оңалту, қайта бейімделу , тексеру	1.2
105.	Психиатриялық және нашақорлық бойынша шұғыл көмекті уақтылы анықтау және көрсету, осы науқастарды тиісті мамандарға жолдау	1.2
Бастапқы медициналық-санитарлық көмек деңгейіндегі неврология		
106.	Генетикалық тұрғыдан анықталған негізгі неврологиялық ауруларды, жүйке жүйесінің кәсіби ауруларын (діріл ауруы), миофасциялық синдромдарды ерте диагностикалау	1.2
107.	Жедел цереброваскулярлық апаттарда, ми мен оның мембраналарының қабыну ауруларында және бас миының жарақатында ерте диагностика және алғашқы көмек көрсету	2.3
108.	Дисциркуляторлық энцефалопатия, шеткергі жүйке жүйесінің аурулары, шеткергі жүйке жүйесінің омыртқалы аурулары	2.3
109.	Жедел неврологиялық көмекті уақтылы анықтау және көрсету, осы науқастарды тиісті мамандарға жолдау	2.3
110.	Қозғалыс қасиеттерін тексеру (қалып, бұлшықет тонусы, контрактура, бұлшықет атрофиясы), сіңір рефлексдерін тексеру, сезімталдықты анықтау, қимылдардың үйлестіруін бағалау	2.3
Бастапқы медициналық-санитарлық көмек деңгейіндегі фтизиатрия		
111.	Туберкулездің өкпеден тыс түрлерінің негізгі клиникалық белгілерін анықтау	2.3
112.	Туберкулезге қарсы эпидемияға қарсы шараларды ұйымдастыру	2.3

113.	иммунопрофилактикасы және химиопрофилактикасы . Туберкулез және АИТВ инфекциясы. Туберкулез және қант диабеті. Туберкулез және нашақорлық, туберкулез және алкоголизм. Туберкулез, жүктілік және ана болу.	1.2
114.	Туберкулезге күдік туындаған жағдайда тексеру алгоритмі, тыныс алу мүшелерінің туберкулезін диагностикалау, контингенттерді диспансерлік бақылау, амбулаториялық жағдайда туберкулезге қарсы химиопрофилактика және бақыланатын химиотерапияны енгізу	2.3
115.	Тағайындалған халық арасында денсаулық сақтау саласындағы ағарту жұмыстарын жүргізу	3.4
Бастапқы медициналық-санитарлық көмек деңгейіндегі жұқпалы аурулар		
116.	Қазақстан Республикасының жұқпалы аурулар қызметін ұйымдастыру	1.2
117.	Карантиндік және аса қауіпті инфекциялар, геморрагиялық қызба, кене энцефалиті кезінде жалпы тәжірибе дәрігерлері жүргізетін шаралар	2.3
118.	Жұқпалы ауруларды диагностикалау және емдеу: бруцеллез, жедел ішек инфекциялары, АИТВ инфекциясы, іш сүзегі және паратиф аурулары, вирустық гепатит, ботулизм, тамшылы инфекциялар, безгек, токсоплазмоз, тілме, оба, тырысқак, гельминтикалық және паразиттік инфекциялар, балалар инфекциялары - ауа арқылы, экзантема, менингококк инфекциясы	2.3
119.	ДДСҰ балалық шақ ауруларын (БЖАЖ) және жедел респираторлық инфекцияларды (ЖРИ) біріктірілген басқару	3
120.	Санитарлық-эпидемиологиялық қадағалау өкілдерімен бірлесіп, инфекция ошағында эпидемияға қарсы іс-шаралар жүргізу	3.4
Бастапқы медициналық-санитарлық көмек деңгейіндегі онкология		
121.	Қазақстан Республикасының онкологиялық қызметінің ұйымдастырылуы	2
122.	Фондық обьралды (облигативті және факультативті обьр) және ісік процестерін диагностикалау, емдеу және алдын алу	2.3
123.	Онкологиялық науқастарды хирургиялық емдеуден, химиотерапиядан және сәулелік терапиядан кейін оңалту, ауыр халдегі науқастарға паллиативтік және симптоматикалық көмек (ауырсыну синдромы және қатерлі ісік кезіндегі ауырсынуды басу, депрессиялық синдром және оны емдеу әдістері)	3.4
124.	Онкологиялық жазбалар. Онкологиялық науқастардың клиникалық топтары. Қатерлі ісіктердің сатылары (I-IV) және TNM жүйесі бойынша клиникалық жіктелуі. Онкологиялық скрининг принциптері.	3.4
Клиникалық фармакология		
125.	Дәрілік заттарды рационалды тағайындау, атап айтқанда, рационалды антибиотикалық терапия мәселелері	3.4
Төтенше жағдайлардың тізімі:		
126.	Ересектер мен балалардағы анафилактикалық шок	2.3
127.	Клиникалық өлім	2.3
128.	Ересектер мен балалардағы бронхообструктивті синдром	2.3

129.	TELA	2.3
130.	Асқынған гипертониялық криз (АГК)	2.3
131.	Өкпе ісінуі	2.3
132.	Жедел коронарлық синдром	2.3
133.	Кардиогенді шок	2.3
134.	Гипогликемиялық кома	2.3
135.	Асқазан-ішек жолдарынан жедел қан кету	2.3
136.	Ересектер мен балалардағы жедел іш	2.3
137.	Преэклампсия / эклампсия	2.3
138.	Жарақаттар	2.3
139.	Жедел психомоторлық козу	2.3
140.	Суицидтік тәуекел/мінез-құлық	2.3

Ескерту:

* **Тәжірибелік дағдыларды, манипуляцияларды, процедураларды меңгеру деңгейлері**

Даму деңгейі	Сипаттама
1	Дағдының/процедураның қалай орындалатынын біледі және түсінеді
2	Модельдеу орталығының техникалық бөлімінде мұғалімнің басшылығымен дағдыны (процедураны) орындайды
3	Денсаулық сақтау ұйымында мұғалімнің/тәлімгердің тікелей басшылығымен дағдыны (рәсімді) орындайды
4	Денсаулық сақтау ұйымында мұғалімнің/тәлімгердің жанама бақылауымен дағдыны (рәсімді) орындайды